

Bayer przejmuje Monsanto

Dawid Skoczek

Koło Naukowe Studentów Biotechnologii "Mygen"

Wydział Biochemii, Biofizyki i Biotechnologii

Uniwersytet Jagielloński w Krakowie

dawid.skoczek@gmail.com

W sobotę 7 lipca na oficjalnej stronie internetowej niemieckiego koncernu Bayer zamieszczono informację, że przygotowywane od kilku lat plany przejęcia Monsanto doszły do skutku, a sama transakcja została ostatecznie sfinalizowana: „Dziś wielki dzień: dla naszych klientów - rolników z całego świata, którym będziemy mogli pomóc w dalszej poprawie wydajności i ochronie plonów; dla naszych udziałowców- ponieważ transakcja ta niesie potencjał ogromnych korzyści; a także dla konsumentów i ogółu społeczeństwa - ponieważ będziemy w stanie jeszcze lepiej pomóc rolnikom na całym świecie wytwarzać w sposób zrównoważony bardziej zdrową żywność w bardziej przystępnych cenach.” - powiedział Werner Baumann, prezes zarządu Bayer. W wyniku transakcji akcje amerykańskiego giganta nie będą już dłużej notowane na Nowojorskiej Giełdzie Papierów Wartościowych, ponieważ Bayer jest obecnie jedynym właścicielem Monsanto Company.

Droga do konsolidacji

Na temat samej transakcji zrobiło się głośno w pierwszej połowie kwietnia tego roku, gdy DOJ (United States Department of Justice) wydał Bayerowi pozwolenie na zakup Monsanto poprzez transakcję o wartości 62,5 miliarda dolarów. Warunkiem podpisania zgody przez DOJ była konieczność sprzedania przed fuzją przez Bayer części aktywów niemieckiemu konkurentowi BASF. Należą do nich między innymi firmy sojowe i bawełniane, a także glufosynat weed killer, który jest bezpośrednim konkurentem dla flagowego herbicydu Monsanto jakim jest herbicyd Roundup. Nieoficjalnie mówi się, że duży wkład w rozmowy

miał sam prezydent USA Donald Trump. Zanim objął on swój obecny urząd, prezesi firm Bayer i Monsanto, Werner Baumann i Hugh Grant, spotkali się z nim w Trump Tower. W oficjalnym oświadczeniu przekazano mediom, że trójka miała "bardzo produktywne spotkanie". Dodatkowo proces przejęcia Monsanto i monopolizacja rynku rolnego w dziedzinie nasion jest zgodna z polityką Trumpa, który prawdopodobnie chce utrzymać tendencję do powstawania niewielkiej liczby dużych gospodarstw rolnych. Powołując się na Amerykański Departament Rolnictwa, portal Business Insider opublikował dane, z których

wynika, że wielkość gospodarstw w USA konsekwentnie zmieniała się z mniejszych ośrodków na większe - w 1987 roku gdy zaledwie 15% wszystkich gruntów uprawnych było w posiadaniu gospodarstw o powierzchni co najmniej 2000 akrów, a w 2012 odsetek ten wzrósł do 36%. Na podstawie tego można uznać, że Trump będzie lobbował taki trend rozwoju rolnictwa oparty na scentralizowaniu produkcji rolnej.

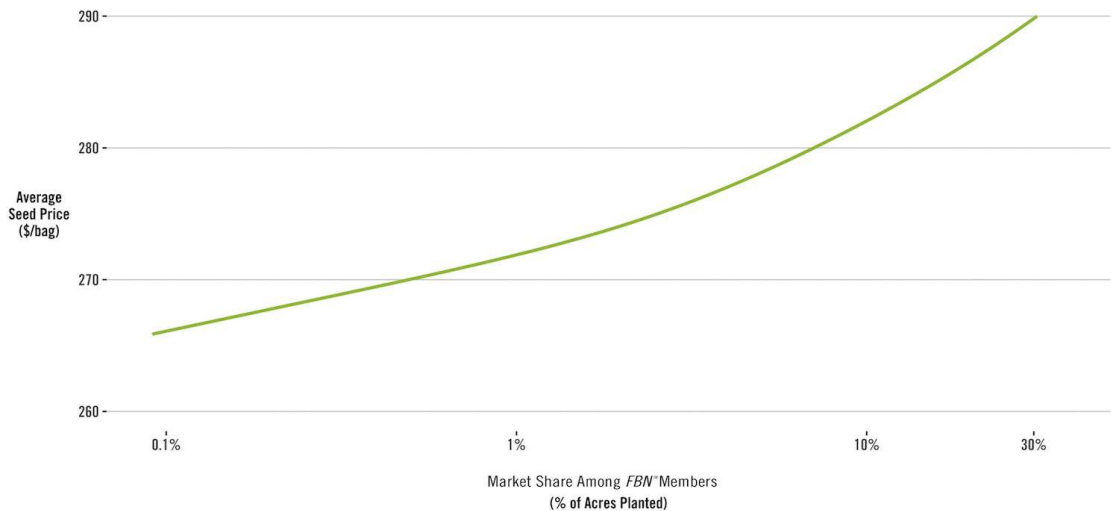
Decyzja DOJ, chociaż kluczowa, nie była jednym pozwoleniem, jakie gigant farmaceutyczny musiał zdobyć. Dodatkowo Bayer potrzebował zgody Komisji Europejskiej, która została wydana niecały miesiąc przed werdyktem Amerykańskiego Departamentu Sprawiedliwości. Według oświadczenia z 21 marca odpowiedzialnej za politykę konkurencji rynkowej UE Komisarz Margrethe Vestager, transakcja nie stanowi zagrożenia dla rynku, gdyż niemiecki potentat zobowiązał się między innymi do udzielenia licencji na całe swoje portfolio produktów rolnych, również tych będących w opracowaniu innym firmom, a także zaniechania wszelkich wątpliwych, zachodzących na siebie transakcji, które dotyczyły obrotów na rynkach nasion i pestycydów prowadzonych przez firmy-córki oraz aktywa koncernu Bayer.

Obawa o monopolizację oraz wpływ transakcji na rolników

Przejęcie Monsanto spowodowało także wrzawę w środowisku rolników. Spodziewają się oni, że transakcja spo-

woduje znaczący wzrost cen nasion i środków ochrony roślin. W ich opinii wiele farmerskich rodzin, głównie ze Stanów Zjednoczonych, nie będzie stać na prowadzenie i zabezpieczenie swoich upraw produktami Bayer, co zmusi je do odsprzedaży ziemi większym gospodarstwom. Obawy rolników mają odzwierciedlenie w danych. Badania przeprowadzone przez Farmers Business Network wykazują wzrost cen nasion w odniesieniu do ich udziału rynkowego - z danych wynika, że większa dominacja rynkowa była skorelowana z wyższymi cenami nasion kukurydzy (Ryc. 1), co jednak nie jest proporcjonalne względem ich zwiększonej wydajności, która w teorii powinna rosnąć z ceną. W odpowiedzi dla portalu Business Insider: Czy konsolidacja Bayer z Monsanto spowoduje wzrost cen i zmniejszy konkurencję oraz innowacje? - rzecznicy firmy Bayer stwierdzili: „Nie zgadzamy się z tym i sądzimy, że będzie zupełnie inaczej. Konkurujemy z innymi, bardzo silnymi firmami, które oferują bardzo podobne produkty i mają szerokie zaplecze badawczo-rozwojowe. Osiągniemy sukces w zakresie sprzedaży i wyceny naszych produktów, jeśli nasza oferta jest lepsza od konkurencyjnej i dalej będziemy wprowadzać innowacje. Jesteśmy przekonani, że w biznesie o dużej konkurencji, jakim jest przemysł rolniczy, wzrost wydajności generowany przez nakłady na innowacje zwiększy dochody rolników.”

Corn Seed Price vs Brand Market Share



© 2017 All Rights Reserved. "FBN" and "Farmers Business Network" are registered service marks of Farmer's Business Network, Inc.

Ryc. 1. Wykres zależności cen nasion kukurydzy od udziału rynkowego producenta. *Farmers Business Network* [dostęp: 28.07.2018].

Jakie korzyści finansowe dla firmy Bayer niesie konsolidacja?

Odpowiedź na to pytanie zdaje się być w świetle powyższych informacji oczywista i łatwa do wywnioskowania, natomiast prawdziwe prognozy zysków dla powiększonej firmy Bayer znają tylko jej analitycy finansowi. Pewne jest jednak, że październik 2017 – miesiąc, w którym firma szeroko informowała o zakupie Monsanto, był jednym z bardziej udanych miesięcy w ciągu ubiegłego roku pod względem cen akcji dla firmy z Niemiec. Natomiast giełda w pierwszej połowie tego roku już nie była tak przychylna dla Bayernu co w roku 2017. Może to być spowodowane zobowiązaniami, które niemiecki koncern musiał podjąć, aby przeprowadzić zakup Monsanto. Wydaje się jednak, że w przyszłości

ceny akcji giganta wzrosną kosztem innych firm z branży rolniczej. To przypuszczenie oparte jest na słowach Roba Farley'a, który stwierdził, że w obecnym systemie stworzenie firmy i uzyskanie zatwierdzenia nowego herbicydu trwa około dziesięciu lat. Jeśli ten produkt zdobędzie zainteresowanie, firma potrzebuje kolejnych 10 lat, aby wyprodukować cechę nasion odpowiadającą na nową substancję chemiczną. Połączone zasoby firmy Bayer i Monsanto pozwoliłyby im wspólnie opracować sparowane produkty, co skróciłoby o połowę czas potrzebny na wprowadzenie nowych produktów na rynek. Taki potencjał powiększonego niemieckiego koncernu oznacza barierę nie do przejścia dla nowych firm, jak i tych istniejących, jeśli chodzi o szybkość wdrażania produktów.

Co fuzja oznacza dla konsumentów?

Istnieje kilka scenariuszy mówiących jak ceny produktów rolnych zmienią się w przyszłości. Niestety wśród analityków jak i bardziej poinformowanych konsumentów przeważają ponure nastroje, według nich ceny dla ostatecznego odbiory wzrosną. Na chwilę obecną ciężko jest przedstawiać konkretne statystyki na kolejne lata, ponieważ nie wiadomo dokładnie jak Bayer poradzi sobie finansowo po fuzji. Dodatkowymi elementami utrudniającymi przedstawienie o ile ceny produktów rolnych wzrosną po konsolidacji w porównaniu do okresu przed jej zakończeniem są czynniki klimatyczne, takie jak globalne ocieplenie oraz aspekty ogólnospołeczne, czyli wzrost liczby ludności na Ziemi. Oba powodują, że ceny plonów stale idą w górę i ciężko przypisać je do przypuszczalnego efektu monopolu Bayer w przyszłości.

Bibliografia:

- [1] Rachael Haylock, What the Bayer-Monsanto Deal Means for the World's Farmers, <https://www.yogi.press/home/how-the-bayer-monsanto-deal-affects-the-worlds-farmers> [dostęp: 28.07.2018].
- [2] Dana Varinsky, The \$66 billion Bayer-Monsanto merger just got a major green light — but farmers are terrified, <https://www.businessinsider.com/bayer-monsanto-merger-has-farmers-worried-2018-4?IR=T> [dostęp: 27.07.2018].
- [3] Bayer finalizuje przejęcie Monsanto, <http://www.bayer.com.pl/pl/media/bayer-finalizuje-przejecie-monsanto.php> [dostęp: 25.07.2018].
- [4] Mergers: Commission clears Bayer's acquisi-

tion of Monsanto, subject to conditions, http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-2282_en.htm [dostęp: 26.07.2018].

[5] The Justice Department Is Going to Let Bayer Buy Monsanto. Here's Why It Matters, <http://fortune.com/2018/04/10/bayer-monsanto-deal-doj-approval/?#x1> [dostęp: 29.07.2018].